

TIDEVARVET
N:r 15 1929

Krig, pengar eller avrustning, ledande artikel.

Dr. Andrea Andreen-Svedberg, behandlar den för närvarande brännande frågan om Folkhälsan inför riksdagen.

Av major K. A. Bratt har utkommit en bok om det moderna krigets problem, som heter Kampen om folken. Elin Wägner skriver om boken i detta nummer av Tidevarvet.

Andra bandet av Victoria Benedictssons dagboksblad och brev, av Axel Lundegård samlade till en levnadstolkning, har utkommit och annälas av Ellen Michelsen i artikeln Ernst Ahlgren.

Veckans korta historia är skriven av Moa. Den heter Bara en dräng.

Från riksdagen

Första kammaren avslög i onsdags den 11 april Hesselgrens väckta motion om utredning angående revisionen av den s. k. preventivlagen samt bestämmelserna om straff för fosterförföring. I andra kammaren medhålls inte behandlingen av fruarna Östlunds och Nordgrens med förslag till utredning om andringslagens likalydande motion.

Däremot avslögs motionen om andringslagens utredning om sexualhygienisk upplysning, vilken om onsdag behandlas i första kammaren.

Riksdagen anser alltså fortfarande att dessa viktiga frågor kunna lämnas utan beaktande.

Konstopperi Svea

Nybgatan 46, I
Tel. 765 67
emottager till konststopperi eller konstvävning sönderiga kläder, silkesstrumpor, äkta mattor, Kelims och Schalar.
Från och till landsorten pr postpaket.

Gör ett besök i

Söders populäraste bageri
BAGARSTUGAN
Bellmansgatan 6 Hornsgatan 37

DIVINIA-HALLEN

Begravningsbyrå. Fabrik.
Storsortering kistor. Låga priser
Biblioteksg. 30. Tel. 2575. N. 16542
Sv. Eldbegagnelseför. ombud.

Folkhälsan inför Riksdagen

Av Andrea Andreen-Svedberg

Lagarna är väl som sabbaten till för människornas skull, fastän ibland ser det knappast så ut. Ibland fordrar man till synes, att livet skall anpassa sig efter lagstiftningens behov.

Folkhälsan är ett livets behov och kan främjas eller motarbetas genom lagstiftning. Fröken Hesselgren och fruarna Östlund och Nordgren ha i sina motioner vid årets riksdag tagit fasta på tre punkter, där vår lagstiftning eller lagtillämpning i folkhälsans intresse kräver en reform. Då de begärt en genomförd folkundervisning i sexuell hygien och utredning om de nuvarande preventiv- och fosterfördrivningslagarnas eventuella skadliga inflytande på folkhälsan och alltså behov av reformer. När man i en motion sammanför dessa tre frågor, så har det skett ej enbart därför att de alla äro av betydelse för folkhälsan, utan främst därför att mellan dem råder en nära växelverkan. Enbart en reform av lagen om fosterfördrivning kan ej råda bot på detta samhällsönd, därtill behövs också med nödvändighet såväl en ungdomsfostran till ansvarskänsla på det sexuella området som en vederhäftig upplysning om antikonceptionella medel. Och motsvarande gäller om

de båda andra frågorna. De höra alltså nära samman.

Men med suverän likgiltighet för livets sammanhang ha vederbörande utskott ej endast tagit upp varje fråga för sig till behandling — det var måhända en juridisk nödvändighet — utan även i sina uttåtanden helt avstått från att dela motionärernas mänskliga och fruktbbringande syn på dessa problems samhörighet och gemensamma betydelse för folkhälsan.

Första lagutskottets "uttåtande i anledning av väckta motioner om utredning angående revisionen av den s. k. preventivlagen" ser endast på en punkt ett samband mellan preventivmedel och folkhälsa: de äro medel att förebygga spridande av smittosamma könssjukdomar. Utskottet anser att den utredning av denna sida av saken, som pågått under sista åren givit vid handen att "utan hinder av preventivlagen en vidsträckt upplysningsverksamhet kan anordnas jämväl rörande de mekaniskt verkande preventivmedels betydelse i kampen mot könssjukdomarna. I vad motionen avser en ändring av preventivlagen för åstadkommande av en sådan upplysningsverksamhet, finner utskottet följaktligen någon åtgärd icke nö-

dig." Man frågar sig onekligen vart en sådan uppfattning om lagarnas plats och betydelse i livet leder. Här konstateras med största sinnesro, att livet på denna punkt satta ur funktion. Och slutsatsen blir, att då kan lagen gärna stå där oförändrad. Icke mindre förvånande är avslutningen av utskottets uttåtande: "Och till den del motionerna må åsyfta ändring av preventivlagen i övrigt synas några skäl därför icke föreligga." Man anser säkerställt — förmodligen genom exercistidens upplysning — att män få lära att skydda sig emot könssjukdomarna. När detta är ordnat, anser man sig kunna bortse från alla andra hithörande problem. Finns det då inga kroppsligt eller själsligt sjuka som ej bör sätta barn i världen? Finns det inga utsläpade mödrar, inga täta havandeskap med risker för mödrars och barns liv och hälsa? Finns det ingen barnens rätt att födas till ett hem med värme och ljus, mat och kläder, möjlighet till fostran och arbete eller annars slippa födas? Man låtsas helt enkelt, att det är möjligt för kulturmänskan av i dag att reda sig utan en rationell barnalstring.

Nej skälens till att man önskar be-

Fort. å sid. 4

ERNST AHLGREN

Av Ellen Michelsen.

Natten mellan den 21 och 22 juli 1888 tog Ernst Ahlgren sitt liv på Leopolds hotell vid Hovedvågsgade i Köpenhamn. Efter långa år av segt och hårdt förberedelsearbete, i isolering och ensamhet, och efter en kort tid av födande andlig skaparverksamhet i offentlighetens fulla ljus gick hon. Hon var trettioåtta år bara. Mitt i sin rikaste utveckling stannade hon på vägen, lade ner sina vapen och steg ner "i det svarta djupet", undan vilket hon ingen räddning såg.

Ur efterlämnade brev och anteckningar utkom 1890 den första "själviografi", sammanställd av Axel Lundegård. Aderton år senare kom av samma bok en utvidgad upplaga, och i fjor, fyrtio år efter Ernst Ahlgrens död, den tredje levnadsteckningen. Den omfattar nu två band. Ändå är dettill icke allt. Hur mycket som ligger kvar i Ernst Ahlgrens arkivet på universitetsbiblioteket i Lund vet endast den, som haft tillgång till detsamma. Efter allt att döma finnes där ännu mycket mer, och man önskar, att den dagen, då allt utan avkortningar kan läggas fram, icke vore långt borta.

Ernst Ahlgrensgestalten tillhör dem som förstörat sig med åren. För varje gång själviografien utgivdes ser man allt tydligare, hur rikt det diktmaterialet var, som med henne gick förlorat. Hennes romaner och

folklivsskildringar ha blivit klassiska. Hon har nått det glömskanniska när — På sjukbädden 1885 upprepade hon ofta för sig J. P. Jacobsens underbara ord i berättelsen om Fru Fosns — "det är mindest, det er al den Del i Menneskes Verden, der fra nu av vil jegre min. Blot at mindes, slet ikke mer." Att minnas — det målet nådde hon. *Vi minns henne.* Och om det i svensk dikt finns ett rum, utanför vars dörr man drar skorna av sina fötter, så är det utanför hennes.

I denna tidning har redan förut första bandet av denna tredje upplaga annalits. Jag uppehåller mig alltså endast vid detta sista. (*Victoria Benedictsson (Ernst Ahlgren) Dagboksblad och brev samlade till en levnadstolkning av Axel Lundegård. Andra bandet. Bonnier.*) Det är åren 1871 till 1885 första bandet omfattar. Från november 1885 till februari 1886 var Ernst Ahlgren i Stockholm, och med de anteckningar hon där förde, börjar band två. 1885 var det lång väg från Skåne till Stockholm. Isynnerhet om man var fattig. Ernst Ahlgren hade bara en gång förut varit i huvudstaden. Det var den gången hon reste dit för att träffa skalden Edvard Bäckström. Hon hade utbrett sig hans råd angående sin framtid och sitt arbete. Och Edvard Bäckström, den förnåme och förmögne skönannden, hade bjudit henne på

middag på Rosenbad. En middag med så mycket vin och så många råtter, att priset därför varit tillräckligt att leva på för henne en längre tid. Full av äckel och i djupt medvetande av, att den fattiga lanthe folkningen hemma i Skåne levde ett vida människovärdigare liv än huvudstadens estetiska klickar, kom Ernst Ahlgren tillbaka hem.

Sedan den gången hade hon givit ut *Från Skåne och Pengar*. Hon hade ett namn redan och förväntningarna på henne voro högt spända. Nu var hon av friherrinnan Adlersparre (Esselde) bjuden på några veckors fritt uppehåll i Stockholm. Ernst Ahlgren hade tagit emot, och så var hon där.

Det var till ett annat Stockholm Ernst Ahlgren denna gång kom. Tidigare har hon haft stora förväntningar på det. Också denna gången blevo de emellertid gäckade. Hon tyckte sedan hon sett det på närmare håll, att det litterära Stockholm 1885 var — en stor skallerhåla bara. Falskhet, lögn, talet glatt och halt som såpade stänger. Ernst Ahlgren var främmande från landet. Hon kände sig tafatt, klumpig, kunde icke konversera. Men hon var sann och äkta. Hon hade ett par ögon som sågo allt. Och hon vämjades.

Dock. Männskor fanns där ju. Bland det unga radikala Sverige trivdes hon bäst. Ola Hansson.

Fort. å sid. 4

Gossar, flickor och barn

Samskolebarnet, vår dotter, väntas från skolan. Hon bör passa utmärkt där, är liksom typisk för dess id. Redan utskottet säger: här kommer ett allmännskoligt barn. Kläderna äro gossaktiga i sin sportliga praktiskhet, delvis ärnda av äldre bröder, liksom de hursliga lekarna. Men kroppens ytterliga spridighet och vekhet verkar nog kvinnlig liksom den moderliga ömheten för små söta djura.

Vi glädja oss åt, att hon skall få små likasinnade kamrater, såväl manliga som kvinnliga. Det är kanske inte alltid så roligt att "hänga med" bröderna och deras kamrater. Ibland får man höra någon av de senare eftertänksamt men bestämt säga ifrån, att en sådan där liten syster vore så ingenting att ha. Men i allmänhet tolereras hon därför att hon är munter och tjänstvilig och således utan fruntimmerschoser (brödena och konserterna ha ännu inte kommit så långt att de sätta värde just på den sorten.

Men det går långsamt med vänskapshandens knytande i skolan. Bäst förstår hon sig på gossarnas lekar, — när de inte äro för gälet vilda — springlekar, snöbollskrig och trevliga slagsmål. Hon skulle nog ha blivit riktigt god vän med — ja eller par av gossarna, det är min övertygelse, för ibland strålar hon och har haft så där hemskt skoj med Bo eller Nisse. — Om det inte vore sån blamage för en pojke att hålla sig till töser. Därtill behövs mer än vanligt mod och övertygelse. Och på den gamla fördommen tycks än så länge samskolan tanken göra skeppsbrott i småskolan. Hur går det högre upp i klasserna, är kamratskapet verkligen där? Ja och nei. Dansklubbarna börja tidigt och töserna bli mer eller mindre uppskattade baldrottningar, pojkarna daga kvaljevner. Man känner varans, är ogenerad och kamrat på sitt sätt, men först och främst blivande man och kvinna.

— Men nu ringe skollocken. Dörren slås upp och en byling störtar under vilda glädjetutt till i friheten, följd av flera av min dotters kamrater. Där komma tre småtöser ömt sammanslingrade, tistlande och fajsande, nej, där flyga de två i häret på varann, glästrande onda i ett nu. Där kommer en svärm småpojkar stojande och jagande varann nedåt gatan. Där ännu ett par små damer ivrigt diskutera med koketta kast på de lockiga huvudena. — "Hon säger att hennes kappa är finare än din. — A vad hon är d'um! När det är äkta skinn på min och hon bara har —. Men Elsas klädning då, är den inte sunder? Hi hihi..."

Moderhjärtat fuyger, bittra funderingar. Måste det grundläggas så tidigt! Jag vet vad det vill säga att ha för lite klädsinne, det är nog min plikt att odla de små anlag i den vägen, som finns hos henne och inte moralisera bort dem. (Detta rekommenderas åt de ovannämnda små hopprans nämmor att försöka istället.) Vi skall titta på garderoben när vi kommer hem, om vi kan tiffa opp den. — Se där kommer hon äntligen, min egen tös, ensam som nästan alltt, och glatt sluttande på långa ben, när hon får syn på mig. Och så gå vi hem till oss!

Fru Råstiger.

Kom ihåg kvartalsprenumerationen!

Tidevarvet kostar endast kr. 4.50 från den första april till årets slut.

Ring expeditionen, tel. N. 282 43 eller prenumerera genom postgiro nr. 1544.

Provision för prenumerationsamlare. Tillskriv expeditionen, Slussplan 1-3 Stockholm.

glatt prat om mat

hör man i de familjer som köpa i

Konsum

Billiga och sunda varor i sunda butiker.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.

UTGIVARE:

Ada Nilson.

REDAKTIONSKOMITTE:

Elis Wägnar.

Elisabeth Tamm.

Honorius Hermelin.

REDAKTIONSEKRETERARE:

Carin Hermelin.

Mottagningstid 10-12.

Telefon Norr 4842.

EXPEDITION:

Telefon Norr 28243.

Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.

Postgros 1544

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6.—, halvår kr. 3:50.

kvartal kr. 2:—, Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

1 text 20 öre

per millimeter.

Textsida eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1929
Wahlstedts Tryckeri Aktieföretag
Storgatan 22

EVA ANDÉNS Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges

Advokatsamfund.

Herkulesgatan 14, Tel. 7575-7576.

f. d. La Vattugatan.

STOCKHOLM.

SPECIALITET: Familje- och arvsrätt.

Boutredningar och testamenten,

förvaltningsuppdrag.

Aven skriftliga förfrågningar.

Praktiserande läkare

Infört genom

Stockholms Läkareförning

Dr. Helfrid Roland

Allmänpraktiserande

Rörsträngs 9A, Tel. V 60250

Mottagningstid: v. 15-18 s. 10-11

Annan tid efter överenskommelse.

Doktor ESTER GRÖNBLAD

Ogenesjukdomar

Otgåtan 7, 3 tr. his.

Mottagn.-tid vard. 10-11, 3-6.

Sönd. 10-11, 11. Annan tid efter

överenskommelse pr. Tel. Söder 11170

Med. Doktor

JOHN HELLSTRÖM

Kirurgiska sjukdomar.

Nybrogatan 11, 8 tr.

Mottagnings Månd., Onsd., Fred. från

kl. 3, halst efter anmälan pr. Tel. Ost. 453 kl. 9-10.

Dr. Mauritz Levin.

78 Folkungagatan 78, 1 tr.

Allmänpraktiserande.

Vard. 9:30-11, 2:30-5. Sönd. 10-11.

Bost. Birger Jarlsgratan 73-75, 5 tr.

his. Vard. 1-2. Tel. Sö. 8020, N. 16580.

Dr. Torsten Lindner

NERVSJUKDOMAR

Måsterarnagatan 9,

tevidt Bröllofsgatan.

Tel. 1919. Telefönd 9-10 f. m.

Mottagnings enligt överenskommelse.

Frälsningsarméns

Alkoholisthem

Kurö

(Åttjutat statsbidrag

Totåttimars ångbåtsresa från Sjölin

Prospekt och Sveriges handlingsplaner från

Socialistiska riksdagen, Östermalmsgatan 24

Stockholm.

PERCY FLUCK & Co.

Krig, pengar
eller avrustning

Frågan om krig och fred, om rustning eller avrustning, är för närvarande synnerligen aktuell. Det är egentligen på den frågan, man nu går till val både i England och Danmark, och det är inte bara spännande att se utgången av dessa val, den blir av avgörande betydelse för den närmaste tiden för Norden och för Europa.

I Sverige, där reaktionen firar sina triumfer, har riksdagen även sysselsatt sig med några hithörande frågor. En motion om anslag till föreningar för att driva fredspropaganda har behandlats, och 25 000 kr. beviljades till detta ändamål. Det måste ju anses glädjande, men då man tänker närmare efter, hur kommer det att verka? Var det inte egentligen märkvärdigt att högrens röstade emot anslaget? Ty statsbidrag är ett reaktionärt land, när det gäller brännpunkterna, betyder inskränkning i handlingsfrihet efter självständiga tankar och åsikter. Fredens förledar är numera erkända, så långt går det. Vissa undersökningar angående ett modernt krigs metoder möjligen också. Men skulle dessa undersökningar leda till klargörande av krigets orimlighet och försvarets omöjlighet, hur går det då med statsbidraget? Med statsbidrag i fickan är det nog säkrast att ta avstånd från den Elin Wägnerska linjen. — Varför röstade högren nej?

För en kan förstå, att de socialdemokratiska motionerna om utredning av försvarset, dels i allmänhet, dels med tanke på avrustning, genom andra kamrars beslut fallit. Ty Hr Ekman ville det icke. Hans fasta punkt är som bekant 1925 års kompromiss i militärfrågan! Och högren har ju sina militära kommissioner.

Men d s k arbetet för försvarset bedrivs på många sätt. Nu är det inte nog med bjudningar och baler för att vinna ungdomens röster åt högren. Man gör t. o. m. propaganda för militarismen i skolorna. Instundande sommar anordnas på Dalregementets gamla mötesplats en skola med 2-årig kurs och 50 dagar vardera året avsedd att ge skolynglingar "förberedande militärutbildning". Skolan står under överinseende av personer i framskjuten ställning. Allt är naturligtvis fritt, och prospectet låter så lockande som möjligt. "Ett härende friluftsliv" erbjuds. — "För eleverna avsedd uniform överensstämmer till färg och snitt med den för armén fastställda nya uniformen av 1923 års modell". —

FÖRSÄKRING
SKANKER
TRYGGHET

FOLKET
Livförsäkring

SAMARBETE
Brand- Olvcks-
fallis- Garvcks-
Bif-försäkring

Kooperationens Försäkrings-Anstalter
Kungsgatan 5 - Stockholm

Ekonomisk
rättvisa

Ater en bankskandal! Därtill en sparbank! Många miljoner till stor del bestående av fattigt folks hopsparat slantar äro borta och därmed kanske många uppehåll. Några svarta tidningsrubriker, kanske en proposition från regeringen med därpå följande riksdagsbeslut, som tar annat fattigt folks pengar för att betala spekulatören — och om en liten tid är allt glömt (utom för dem det drabbat).

Men bankkrascher, såväl som annat äro ett utslag för svår samhällsstatus. Kapital och kapitalbildning måste finnas, de fångas bestämmanderätt över, men mångas medel och kapitalet därav följande användning, det är ett spörsmål, som allt för litet sysselsätter oss. Vi tala bara om en rättvisare fördelning, så att vi glömma förvaltningen av den fördelning, som är. Andä är det kanske ju därigenom större ekonomisk rättvisa skulle kunna komma till stånd.

Ett triluttsläger

för industriarbetare kommer att av Svenska Kvinnors Centralförbund för Fysisk kultur anordnas i Karsjö by, i Järvs socken mellan den 16 och 23 juli i år. Statsanslag har begärts för detta ändamål.

Vid läget kommer att beredas plats för ett 40-tal industriarbetare, och står det öppet för deltagare från hela Sverige. Avsikten med läget är att bereda dessa deltagare tillfälle till rekreation med motionsgymnastik, lek och vandringar, utflykter, bad och en gläd, kamratlig samvaro.

Triluttsläget blir förlagt till en gammal typisk Hålsingegård, vars ägare Märten Olsson sedan flera år mottagit sommarläder- och gymnastik-kurser. Omvårdnaden och gästfriheten äro de allra bästa både i denna gård och i byn för övrigt.

Karsjö ligger i en för sin stora naturskönhet mycket uppskattad trakt, där Ljusnan är särskilt vid och vacker. För deltagare från södra Sverige blir det alltså ett gott tillfälle att se och njuta av den norrländska naturen.

Lägets ledare blir gymnastikdirektören fröken Ingrid Fischer, Gävle, med biträde av en andra ledare.

Vidare meddelanden om läget komma att lämnas i pressen och genom prospect till fabriken direkt, så snart frågan om anslag blivit avgjord.

Tänk, vad det skall slå in på skolynglingar, vad de kommer att känna sig "mulliga" — Men en sak — är det rätt att öva sådant tryck på ungdom, att genom en skickligt planlagd agitation infånga dem i en viss åskådning och beröva dem deras egen fria utveckling. Kanske ämnet till årets student-skrivningar: Vilken är Eder ställning till försvarsfrågan? — kommer att upprepas efter slutet av denna kurs.

Under tiden har internationella utskickat sitt manifest om, att Nationernas förbund skall på allvar upptaga frågan om avrustning. Det är en god sak. Men ligger där bakom folkens fasta beslut att, oberoende av sina regeringar förhindra krig?

Drick
Ramlösa-Vatten

Vårt lands enda naturligt alkaliska
bonds- & hälsövatten.

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 10851
STOCKHOLM.

Handel
med jorden

I början av detta år väcktes inom Stockholms stadsfullmäktige av hr Grimlund m. fl. en motion gående ut på en ändring av de förhållanden, som nu råda ifråga om äganderätt och försäljning av jord inom Stockholms stad.

Den i motionen berörda frågan om tomtträtt är ju betydelsefullt inte endast för Stockholms stad, och är för närvarande av flera anledningar särskilt aktualiserad.

Närmast i anslutning till den i förra numret av Tidevarvet införda artikeln om hyresgästernas aktion inom Atlasområdet anför vi här nedan några av de väsentligaste punkterna i hr Grimlunds motion.

Under det att Stockholms stad i sina förortsområden tillämpar tomtträtt vid utlämnandet av mark till bostadsändamål, heter det i motionen, följer kommunen i den inre staden fortfarande den gamla principen att för s å i j a varje tomt som enskild eller sammanslutning behöves för bostadsändamål. Staden utlämnar med andra ord åt den enskilde tomtspekulanten att ta den förtjänst som det i ett framgångsrikt samhälle ligger i att ha ett område till fri disposition för spekulation och jobberiksoms staden också avhänder sig den tomtvärdestegring som för varje år framträder allt starkare i stadens centralare delar.

Belysande i detta sistnämnda hänseende är det faktum att under det staden exempelvis för på 1880-90-talet sålda tomter fick ett visst lågt kvadratmeterpris så hade detta för försäljningar av fullt jämförbara tomter i början på detta decennium stigit till mer än det dubbla, med över 100 procent. Ett mycket talande exempel hade vi för icke mer än någon månad sedan då det framkom att en byggnadsstare, som köpt en tomt, redan någon vecka efter köpet preliminära avyttnings sålt den med en vinst av 20 000 kr.

Å andra sidan köper staden årligen en mängd tomter, som behöves för gatueggringar, saneringsändamål etc. Dessa köp blir i regel långt ifrån billiga. Vederbörande ägare, som rätt lågt förtjänst på något stadens ombud uppenbarar sig, begriper då att staden har behövt av hans tomt och priset blir därefter. Det skulle ej förvåna om bland dessa köp som gjorts för dyra pengar, även finns fastigheter som staden tidigare själv ähvänt sig för en spottstyver.

Vad beträffar stadens förvärv, finns det väl med nuvarande maktförhållanden ingen annan möjlighet än att begära hos regeringen en ny expropriationslagstiftning, som ger möjlighet att efter andra och rimligare grunder än hittills expropriera för kommunen behövt tomt eller fastighet.

Utlämnandet av tomter för bebyggelse kan tänkas ske efter flera olika riktlinjer. Kommunen kan gå in för att i den inre staden liksom i förstäderna blott tillämpa tomtträttsprincipen. Hittills har det i vad det gäller bostadbyggnad blott en gång tillämpats i den inre staden med tills dato ett gott resultat.

Fru Ursula Jorfald

från Oslo tar om

De sidste norske valg og
Kvindernes politiske arbejde

i Godtemplarsalen i Flen söndagen den 14 april kl. 4.30 e. m.
Allmänheten inbjudes. Inträde 25 öre.

Medlemmar i F. K. R. i Södermanland kallas till möte samma dag klockan 1 midd. Inledningsanförande av Fröken Ebba Holgersson. Diskussion.

Södermanlands Länsförbund av Frisinnade Kvinnors Riksförbund.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA DEPOSITIONS- KAPITAL- &
BANK SPARKASSERÄKNING

mot högsta gällande ränta

Solidarisk Bank. Grundad 1805.

Signe Bergman

60 år den 10 april

I den svenska kvinnorösträtts historia är fröken Signe Bergmans namn ett av de allra mest minnesvärda.

Egenskap av sekreterare, v. ordförande och slutligen ordförande i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt var hon den främsta bland ledarna såväl inom centralstyrelsen som i redaktionen för L. K. P. R:s förtärfälliga tidning, "Rösträtt för Kvinnor".

Till henne sågo landets alla rösträttsföreningar förtroende fullt upp. Man litade på hennes klara omdöme och den respekt hon ingav både vänner och fiender till den sak hon engagerde sin kraft.

Hennes var också huvudförtjänsten av att den internationella rösträttsallians världskongress i Stockholm 1911 gjorde en så glänsande succés, att den uppställdes i den utländska pressen som ett mönster för hur en kongress skall vara ordnad.

I det hela fick den svenska rösträttsrörelsen alltid mycket beröm för sitt måttfulla och värdiga utprädnade, i vilket fröken Bergman hade stor del.

Fröken Signe Bergman förtjänar därför ett varmt tack av Sveriges kvinnor och en uppriktigt lyckönskning på sextioårsdagen, som hon tillbringar i sol och sommar på Rivieran.

Då staden inom kort får fria till bebyggande ett par stora områden, allför goda att släppas ut i den privata spekulatörens virvel, hemställas om snar behandling av denna motion.

Med stöd av ovanstående motivering hemställas
att i stadsfullmäktige måtte i princip uttala sig för att försäljning av stadens mark och tomter till den fria marknaden icke i försättningen bör ske som hittills utan garantier mot spekulatör och jobberi med såväl de försälda tomterna som ock de å tomterna uppförda fastigheterna och bostäderna i dem;

att i stadsfullmäktige beslutar uppdraga åt fastighetsnämnden att utreda och framkomma med förslag till nya försäljnings- eller upplåtelse-reformer för stadens mark och tomter i den inre staden och i övrigt de förslag, vartill ovan föreslagna principuttalanden kan ge anledning.

Enligt annons i dagens tidning kommer fru Ursula Jorfald från Oslo att hålla föredrag i Flen söndagen den 14 april om "De sidste norske valg og Kvindernes politiske Arbejde." Fru Jorfald deltog aktivt i de kommunala valen i Oslo och var själv uppsatt som kandidat till bstyret (stadsfullmäktige).

De förut i Södermanland planerade föredragen av F. Statsminister C. Th. Zahle från Danmark kommer att äga rum i Eskilstuna den 11:te och i Nyköping den 12:te maj.

Kampen om folken

Av ELIN WÄGNER

Detta är titeln på major K. A. Bratts nya bok, utkommen på Tidens förlag.

Förlidet år rörde major Bratt upp aktualitetens virvel omkring sin person med sin första artikel om det moderna krigets art. Högerpressen skrev då att major Bratt överdrev sina skildringar av den förvandling till oändligt större dödlighet och fasa som kriget undergått. Västerpressen trodde att det låg något i dessa skildringar, men, man kunde ju inte genast rubba på 1925 års härdning. Generalstaben stoppade in överlärens teser i sin demontekvarn och malde dem till pulver.

"Nästa krig kommer att bli ungefär likadant som världskriget", sade överste av Edholm i en oförgömlig intervju i Allehanda, vars läsare skulle lugnas. "Man får icke över-skatta gaskrigets betydelse. Man kan i själva verket skydda sig ganska effektivt mot gasangrepp, förutsatt att man förfogar över gasskydd och gassciplin." Mycket kan sägas i tidningar i skydd av läsarnas okunghet. Man kan också överleva ett fall från 1,000 meters höjd, förutsatt att man icke slår ihjäl sig.

Därmed sjönko de oroads sinenna till ro. Det vill säga icke major Bratts och icke heller den militära ledningens. Två nya utredningar förutom utredningen om den ekonomiska beredskaps som satt förut, ha vi fått sen dess. Båda avsedda att förbereda en modernisering av vår krigsberedskap.

Major Bratt har nu åter tagit till orda. Måktiga krafter som driva fram mot ett krig, kämpa mot de krafter som söka rikta in utvecklingen på nya banor och organisera om världen till en värld utan krig. Författaren vill vara med bland de freds-befordrande krafterna. En brinnande vilja driver honom att fördjupa sig i problemet, bennästra det och söka tänka ut mål och medel. Vi ha nu en dyrbart andhämtningsspaus som det gäller att bruka innan det är för sent.

Först tar författaren åter upp frågan om det moderna krigets art. Han nämner icke några motståndare men bemöter dock en del invändningar. Det är dräktigt, menar han, att bedöma ett framtida krig ut från den krigsberedskap över vilken är medeländarna i dag förfoga. Krigstekniken är mitt i en våldsam omvandlingsprocess, försöksakad av lufttekniken och uppfinningarna av de nya kemiska vapnen. Man måste räkna med vad kriget blir, när det anpassat sig efter dessa nya oerhör-

da möjligheter. Flygtekniken och den kemiska vetenskapen kommer att utnyttjas och missbrukas till det yttersta. Därför att ett modernt anfall som tar luftvägen kan rikta sig mot det röda hjärtat och hjärna: de stora produktions- och förvaltningssentra, så måste hela samhället inrikta sig på krig, även under fredspauserna ordna sig för krig. Men denna utveckling mot ett krigssambälle leder till krig. Fruktan för krig ökar rustningarna. Rustningarna öka fruktan för grannen, slutligen kommer explosioner. Och den blir slutet på allt menar Bratt med engelske premiärministern.

"Det världspolitiska läget är fullt av konflikthantering. Det visar en värld i förvandling. Asien enas och reser sig mot den vite exploater, tillägnar sig hans metoder och kör ut honom. Det är det planetariska resultat som den europeiska realpolitiken avsett. Det uttarmade Europa förnöter under tiden sin kraft i miss- och rustningar och låter Amerika överflygla sig ekonomiskt och militärt. Folken ha i trötthet och leda mist tron på möjligheten att styra sig själva, röda och svarta diktatorer ha uppstått, vilka ytterligare öka osäkerheten och krigsfaran. Demokratiens nedgång till trots, ser inte författaren någon annan makt som kan rädda världen. När han räknar de krafter som kunna tänkas kunna utföra räddningsverket, avfärdar han en smula väl kategoriskt alla så när som på det industriella proletariet, som skall göra det, möjligen med tillhjäl av det vad han kallar fredskapital. Äro de besittande, de intellektuella, kvinnorna, bönderna så hopplösa? Ja kanske det.

Det blir den internationella socialdemokratien som skall fatta som sin stora historiska mission att införa ett nytt politiskt system i stället för det uråldriga vi nu ha och som vilar på kriget som sin förutsättning. Genom den skola de suveräna nationstaterna förmås att avstå från sin absoluta suveränitet till förmån för en övernationell auktoritet som författaren kallar världsexekutiven. (Åter uppenbarar sig svenska språkets stielitet när det gäller att bilda nya ord för nya begrepp.) Världsexekutiven skall upprätthålla ordning med dels en världsflytflotta, som hotar aggressiva stater med repressalier.

Innan vi kommit så långt, böra vi skapa ett provisorium ungefär efter Genèveprotokollets mönster. Det finns en allmän uppfattning om att krig är ett brott och alla fredliga folk böra resa sig i solidaritet mot förbytaren. Men det måste skapas fasta former för denna solidaritet, ett handlingsprogram för behandlingen av fredstöraren. Emedan detta av alla, även av de fredligaste, kräver att kunna sätta in väpnad makt, så få vi ej avrusta, innan världsexekutiven är klar att överta ansvaret.

Dessa fantastiska planer kräva ett våldsamt påskyndande av utvecklingen. Endast vissheten om att det andra alternativet: mänsklighetens självförintelse också snabbt rycker närmare, kan tänkas driva på folken till så djärva ingrepp mot ett traditionellt system.

Författaren offerar en del tid åt polemik mot dem som anse att vi endast kunna bryta den ödesdigra utvecklingen genom att vi sitta långa arbetar för avrustning. Han anser, att även de som inse nödvändigheten av att bryta denna utveckling,

Bara en dräng

Av M O A

En gumma ägde en stuga, men ingen sparbanksbok. Så länge gumman var frisk gick allting bra. Hon vävde, gjorde vispar och lagade mat på bygdens kalas, men som gummans anhöriga alla voro mycket fattiga gjorde hon aldrig några besparingar, hennes hjärtlag var inte sådant. Naturligtvis var hon en tok, fast det var hon väl inte heller, när hon kunde laga fina kalas och hjälpa sjuka människor.

Något fel var det i alla fall, för så här gick det för gumman. Hon blev mycket sjuk, låg länge sjuk, allt hon hade gick åt. Sin bästa klädning och silkeschalet sålde hon till en ung bondmor, de pengarna gingo också åt. Och gumman blev allt skröpligare trots att hon inte alls hade den dödsålder inne, som var obligatorisk för de gamla på orten.

En dag i skymningen kom den yngsta drängen från den stora herrgården till gumman. Han hade brukat stieka, tvätta och laga åt honom. "Ja-ha, du pojke, nu orkar jag inte mer, jag har vatt sjuk så länge, nu är det rakt slut med mej — å allting är slut", snyftade den lilla gumman. Hon anförtrödde sig till drängpojken, som var mer än barn sin man, om detta förfärliga, som hon teget med för alla andra, att "allting var slut — hon var totalt utfattig." Pojken såg in i skåpet, ingen mat, inte en brödtitt, inte en pinne i vedlären, inte ens litet vatten i kinken.

"Skulle inte mor Lina ha hjälp av fattigvården?", sade han omsider så manligt som hans röst i målbrott tillät. — "Nej då, dit tror ja har pengar, å ska di hjälpa mej, tar di mej te ålderdomshemmet, för då kan di sälja stuga å få en slant för di har mej, och jag vill inte dit, å dotra mi må alla barna behöver stuga."

Drängpojken högg ved, gjorde eld i spisen och bar upp vatten, tog så adjö och sade han snart skulle komma igen. Han undrade och grubblade, där han stretade hemåt i blåsten, hur han skulle kunna hjälpa gumman, hjälpa henne så, "dotra mi di många barna" fick stugan efter henne, och inte socknen. Gå till herrgårdsfröken? Ja, men han var ju så fin, så en fick inte tala vid honom annat än genom "Spedorn". Men patron var hög i socknen, han bestämde över allting och mor Lina svälte ihjäl, om ingen gjorde något, mor Lina, som ofta gratis stoppat hans trasiga strumpor. Och så mor, mor där hemma i Mark! Ja hon låg ju död i stugan en dag folk kom dit, och inte en matbit i huset. Han var fem år då. Mor hade

till viss grad och till viss tid måste anpassa sig efter densamma, dock medan han inväntas lovar sig att vid första tillfälle bryta den. Han har fullt klart för sig att i denna motsägelse ligger en stor svårighet, men han har icke övertygat oss om att den yttre anpassningen och den inre vägran att anpassa sig är den riktiga lösningen. Skall den internationella arbetarklassen, även sedan den fattat sin stora mission att göra slut på kriget, låta sina söner exercera och bevilja krigsanslag och förfärdiga krigsmaterial? Menige man kommer icke att kunna fatta detta.

När denna bok skrevs kände ej författaren Independent Labour Partys beslut att vägra alla militärsanslag i parlamentet. Vad säger han om ett sådant beslut? Det är förestavat av en önskan att ge ut en klar paroll mot kriget! Är även detta skadligt för freden? Enligt författarens resonemang skulle den vara det.

Boken ger anledning till många frågor, till instämmanden och motsägelser. Man känner sig i djup sympati med den iver, den lidelse, den vilja som driver författaren. Den vill ja alltför många här i landet som inte förstärkt att stora ting äro i den vinningen och att vi alla kallas upp till deltagande. I sin press få de ingenting veta om detta. Må de gå bakom ryggen på denna press och få fatt i boken. Måtte Tidens förlag annonsera den riktigt verkingsfullt i den borgerliga pressen.

också bara en backstuga. Nej han gick nog till patron i alla fall. Det fick gå hur det ville. En drängpatron va väl inte hela världen, mor Lina skulle inte svälta ihjäl, någon skulle åtminstone säga till och säga till rätt person, och patron som hade högsta makten i socknen var rätt person, inte tu tal om det. Och drängpojken, den minst ansedde på hela gården, blev upp för "stora" trappan och sade till en betjänt att få träffa patron. Jo då det fick han, och så stod han inför den väldige och beockade hövligt.

"Mor Lina i Åby måste ha hjälp, ho å sjuker och svälter ihjäl!" "Patron" bara stirrade, stirrade mållös på sin yngste dräng. "Ho får inget å sockna, för di tror ho har pångar, men ho har inga, ho har sålt sin bästa klänning, och stuga får ho inga pengar ur. Mi mor sålde allting utom stuga, den va ho ju tvungen å ha å oss å ho i, men mor ho låg dö i sängens morgon, när folk kom. De va förresten stormen Hilma som kom må ett brev, där det stod att de ville ha betalt för fars gravöppning, åtta kronor ville de ha, men mor va ju dö då ho må. Mor Lina i Åby måste ha hjälp nu mådestamma."

"Vad djävulen, tror du jag är en alumsyster din drulle, va har ja me karingen å göra, hon bor inte ens på min mark. Ut med dej! Det luktar dynga om dej, å ta dej inte till me sådana här fasoner fler gånger, för då får du dra åt helvete för alltid."

Nu var det pojken tur att stirra, stirra på något grymt och förfärligt, som han aldrig trott fanns till bland människor. Han hade kommit med hjärtat fullt av tillit till en rik och mäktigt man, med hjärtat fullt av ängslande ömhet för en sjuk gumma och vid minnet av sin mor, hade han vänt sig till den mäktige och rike, fast övertygad att denne skulle tillåta rätt, blott någon talade om hur det var. Och här stod han nu, sextonårsdrängen, överöst med ovet för han luktade av patronens eget stall, och för att han fört en sjuk gummas talan: "Du är en omaniska, djävulen är du" var allt han fick fram, därpå han rusade ned till drängkammaren i ladugården. Brinnande av vrede och skam plöskade han ihop sina få tillhörigheter. "Aldrig mer — aldrig mer arbeta å en sådan" malde det in om honom, aldrig mer! Så gick han in i stallet till häften, den äldsta av hästarna, som han mått att löka sopor och ved med. Han var bara ett barn och när stoet strök sin mjuka mule mot hans kind, brast han i gråt. Märta var den första häst han kört. Märta var upphöjelsen från vanlig valpojke till riktig dräng. Han grät länge, länge, lutad mot det gamla stoet, och hela tiden malde det inne i honom, aldrig mer — aldrig arbeta mer å sådana, aldrig mer. Så tryckte han sitt förgråtna ansikte mot gamla Märtsas mule, strök sina tårar, tog sitt knyte och vandrade ut i världen. En liten arbetsheten dräng med en brinnande själ.

Allra först gick han till handelsboden och köpte några mjuka bomullar, som han gick till Lina med. Han lade sin enda slant, som bestod av femtio öre, på bordet och sade, "Jag kommer igen om ett par dar, adjö så länge mor Lina." —

Patronen blev trots sin förgäres över att ha blivit störd av en simpel dräng, dock så betänksam inför uppträdet, att han samma kväll ringde till fattigvårdsföranden och befallde att Lina i Åby skulle hämtas senast dagen därpå. "För hon är sjuk och folk pratar redan om vanvård, och man får se till så inte tidningarna får tag i något."

Nästa dag hämtades Lina och fördes till det värsta stället hon visste — fattigstugan. Hennes stuga och få möbler såldes av fattigvården på auktion. När Lina hämtades, sade en av ledamöterna som var med, "Inte var det väl så farligt för gumman, här finns ju fåsaka bordet i en påse och här på borden ligger en hel femtiöring, å di gamla di kan gnälla di, men allti har di någon strumpa undanstoppad." — "Snälla ni, vattna blomman å å med katta" bad mor Lina. —

Drängpojken vandrade ut i världen. Han höll sitt löfte, han arbetade ej åt arbetet, han satt ofta på Svartåsjö och Långholmarna. Inte för dröp eller fylleri eller tjvånad, nej inget av dylikt, men trogen sig själv, förde han propaganda Fort. å sid.

Vårspalten

Hattar och Scarves

Senaste nyheter!

Hilma Malmströms Estr.

Firma Hanna Andersson's

Modeaffär

Telefon 7545

KUNGSGATAN 35 11

Alltid nyheter i

KAPPOR
och Klädningar

Elite

Kappaffären

Telefon 105895, 300885

Hjälmar Olufsson

Drottninggatan 71 C

VÄRENS NYHETER I

Handskar och Vantar

inkomna i

City Handskmagasin

Västerlånggatan 24

Telefon 4, 4298

Värens nyheter

i Siden och Ylle

nu inkomna hos

Sidencarlson

Drottninggatan 61

Regeringsgatan 40

VÄSKAN

som passar Eder finnes

hos

EKMANS Estr.

(E. NILSSON)

Beridarebangatan 19

Telefon 1014

Det största strumpurvalet

erbjuder våra 6 specialaffärer.

Bredenberg

Härnängsgatan 30 Drottningg. 26

Härnängsgatan 16 Hörnagatan 54 A

Hörnagatan 14 Kungsgatan 39

KALASIRIS

Vår grossessgördel skattas högt och forsköna figuren. — Största resultat vid försänkning av underlivsorganen, bräck, vandrande njure och magsänkning. Skapar genast stark välbefinnande. Arbetas helt utan gumm, sitter därför obrytt fast och ger god hällning o. stöd.

Rekommenderas av läkare

Upplysningar och broschyrer genom

Kalasisiris
Birger Jarlagat. 108 - Tel. 80471

ERNST AHLGREN

Forts. fr. sid. 1.

Geijerstam och hennes gamle kamrat "osedlighetsposten" Axel Lundegård voro hennes nära vänner. Och så var där den berömda Ann-Charlotte och Ellen Key. I Ann-Charlottes litterära salong syntes ofta den då nyutnämnda professorn i matematik vid högskolan. "Melodisk och gnistrande som de Qvicksilverfontäner, vilka smycka moerernas palats". (Ellen Key) sjunker hon om kvällarna ner i fru Lefflers soffhorn och samlar inom ett ögonblick alla andlöst lysnande kring sig. Hon kommer direkt från Observatoriets stora stjärnkikare, där hon beräknat Saturnus gåtfulla ring. På en mjuk glidande franska berättar hon en fantasifull historia från världsrymden... Hon var internationellt ryktbar som matematisk snille, vilket icke hindrade, att hon, när hon ville, kunde skriva en roman bättre än Ann-Charlotte. — Det var Sonja Kovalevsky.

I denna samling slöt sig Ernst Ahlgren emellertid endast till Ellen Key. Skyggt sträckte hon ut sina trevare för att vinna henne till vän. Och Ellen Key, som hade ett sinne fint som spårhundens när det gällde människosjäl, räckte fram sin hand till vår, —

Inför det myckna såpade pratet i Stockholm hade Ernst Ahlgren ofta tyckt, att Hörly ändå inte var så dumt. I februari 1886 är hon hemma igen. Men ack! Strax efter hemkomsten antecknar hon i almanackan: "Vid 5 tiden kommo vi uttrötta till Hörby. Vid stationen mötte oss gubben; kall, surmulen och grå. Inte var det någon glädje att komma "hem". Genast jämnar över bokhandeln. Jag måste gå in i mitt rum och bryta ut i en kort paroxysm av åmnar, dold av mörkert därinne." Och en vecka senare skriver hon till Axel Lundegård: "Det känns som jag sjunkit till halsen i någon bindande massa, som långsamt stelnar omkring mig —"

Självordstanken, den gamle kände gästen, kommer igen. Hörby var för Ernst Ahlgren inte bara ett outhärdligt familjeförhållande, fattigdom och bundenhet. Det var också svenskt landsort med alla dess kännetecken: småsinthet, trånga själar, andlig isolering. Ernst Ahlgren var i Hörby svanen i höns-gården. Hon visste det — och Hörby visste det. Och det förlät icke. Man har tyckt det är synd på Hörby också. Kanhända är det det. Men svensk landsort har så många strypta andar på sitt samvete, att medlångtade utelir. Svanen är oss kär!

Hade Ernst Ahlgren haft möjlighet att undkomma Hörby, hade hon kunnat räddas åt svensk litteratur, säger Ellen Key i sin biografi över henne. Men den möjligheten fanns icke. Sverige har icke råd att föda andra än snabbskrivare, skriver

på sin egen metod. Han kunde ej låta bli att gå på dem som makt och rikedom hade, och säga sin mening. Ensam, trasig och förkommen gick han in på de våldige och magnaternas. Han kunde ej låta bli. Han mindes en stuga i Mark, där hans mor legat död, av brist och vanvård.

Han mindes en sjuk gumma i det feta Skåne, och en bondpatrons svar på hans vädjan. Han mindes hur en socken i feta Skåne sålde en stuga på auktion, som "en doter på många barn" skulle ära efter en gammal mor. Många finner honom följligt, därför att han för personlig propagande och inte går i flock. Men hans själ är brinnande i honom och han tycker flocken går för långsamt. De besuttna menar, att han är en förbrytare, ty han sätter ofta på Långholmen.

Mo.

I annonsen om Quo Vadis i förra numret av Tidevarvet förekom ett tryckfel i ett namn, nämligen J. Krikamurtli. Skall vara J. Krikshomurtli.

Ellen Michelson.

Folkhälsan

Forts. fr. sid. 1.

hålla preventivlagen borde undersökas. Om det är så att man inte tror på mänskligens sundast instinkter och icke tror på möjligheten att genom upplysning vicka och stärka ansvarskänslan, utan anser att nativiteten måste hållas uppe och sedlighet främjas genom okunnighet och lagstiftning — ja i så fall är både liv och lagstiftning en absurditet.

I sitt uttalande "angående väcktomotiver om utredning angående revision av bestämmelserna rörande straff för fosterfördrivning" anför utskottet en mängd fakta, som på ett utomordentligt sätt bestyrka motionärernas sats, att här är fråga om "ett samhällslost som alltmör hotar att breda ut sig och vars verkningar på folkhälsan torde vara nog så allvarliga." Utskottet påvisar också till full evidens den nuvarande lagstiftningens fullständiga maktlöshet och omtalar med beklagande att t. ex. år 1927, då 441 kvinnor aborterade på Allmänna Barnbördshuset i Stockholm, endast ett fosterfördrivningsbrott sakfällades därstädes. Utskottets slutsats av dessa förhållanden blir ett erkännande att motionärernas syn på sammanhanget mellan olika samhällsstadier ifråga om folkhälsa, då det heter: "Enligt utskottets mening bör hjälpmedel mot de missförhållanden, som råda, sökas på annat håll, nämligen i ökad upplysning och vidgad ansvarskänsla på ifrågavarande område samt i förbättrade levnadsvillkor för nödställda mödrar och deras barn." Svår att fatta är däremot den del av slutsat-

Jag vaknade en morgon. Den nya dagens ljud nådde mitt öra. Mjölkkärran skramlade. Sopkarens vagn rullade dovt över kullrigen stenar. Bilar tude långt borta.

Jag smög ut i mitt kök. Tvättbaljan stod av kläder fylld — väntande. Lilans klädning, ännu ej färdig, lukt en blommande ägg, mötte min blick, därtill sent i går kväll jag den lämnade. — Mitt hjärta började bulta.

Liv, liv, liv, jag är till briddnen fylld av dig. Om dagen var till brett, då jag står vid mitt tvättbräde, och såpbubblorna brista under mina händer, sjunger du inom mig. Om kvällen, då jag dådröstrat sjunker samman, är det därför att du, o, liv, hela dagen hållit mig i din starka famn. — Ina.

sen som säger: "av det anförda framgår, att utskottet icke kan tillstyrka en revision av dessa straffbestämmelser." Här möter man åter denna besynnerliga resignation inför lagens vanmakt; resonemanget denna lag efterlevs icke — alltså bör den vara som den är. Det torde dock vara obestridligt, att något vore att vinna genom en lagreform. Som erkände fosterfördrivningens berättigande under vissa former av vissa även sociala skäl. Om det i ommande fall funnes en hederlig utväg, skulle detta verkans bidraga till att ricka marken undan förtäna på de okunniga abortörer, vilkas samvetslösa ingripande är en så stor fara för kvinnors liv och hälsa. Det är sant att en lagändring ensamt ej kan väntas väsentligt förbättra förhållandena. Men en reform av lagen om fosterfördrivning i förening med en moderskapsförsäkring och i förening med vederhäftig upplysning om värt ansvar inför oss själva och våra barn, om antikonceptionella medel och om fosterfördrivningens faror under alla förhållanden — detta torde kunna lösa problemet.

Det är tydligt att frågan i motsats till vad utskottet anser, är i högsta grad värd en utredning hos oss såväl som i andra länder. Utskottet omtalar, att man på flera håll redan antagit eller har uppe förslag till en reviderad lagstiftning, men drar därav ingen slutsats för vår räkning. Den långsamt försiktiga ägordningen som gäller för svensk reformarbete är stundom beklämmande.

Så långt utskottet; nu har riksdagens ordet. Det är varmt att hoppas att riksdagen bättre än utskottetsmajoriteten skall inse "betydelsen av att lagar bringas i överensstämmelse med det allmänna folkmedvetandet" och inse samhällets plikt att icke försvåra den enskilda strävan att skapa friska barn och ge dem en hederlig start i livet. Det är att hoppas att riksdagen beslutar i folkhälsans intresse.

O, barnhjärtats hemliga mystik

Ur Idyll och Elegi av Karin Ek.

O barnhjärtats hemliga mystik,
som glimmar fram i sparsamt sedda stunder
och med ett sken av öde och tragik
belyser ständigt ljusa Edenslunder!
Likt hägringen vid horisontens rand,
över öror djupa sig plötsligt
höjer,
en syn, en glimt av ännu osedd strand
sig en sekund för häpet öga rår:
i blodigt skimmer av sin framtids
lår

ler barnets själ, av drömmens våg
blott kyss,
och djupt ur blickens ångslösa
vårar
ser invid Visket visionärt och tyst.
Dövt, fastän barnet icke vet det själv,
havs bryter och gny från skumma
djupens ålv.

ARBETARNAS KULTURHISTORISKA SÄLLSKAP

är sammanslutning av förening och enskilda medlemmar med uppgift att från förstörelse rädda allt, som i ett eller annat avseende kan vara av betydelse för kännedom om arbetarörelsens historia i vårt land samt de svenska arbetarnas liv och förhållanden i allmänhet, deras liv i helg och söcken, i hemmet och på arbetsplatsen, deras arbetsförhållanden, kulturella och sociala strävanden m. m.

I förvisning om att denna tidnings läsare till fullo uppskattar betydelsen av detta arbete, riktas en uppmaning om anslutning till Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap. Medlemmar erhålla den av Sällskapet utgivna skrifter "Notiser". Denna skrift har hittills utkommit med 6 nummer pr år, och innehåller kulturhistoriska skildringar ur arbetarörelsens historia.

Inträde och medlemskap erhålles genom betalande av en årsavgift på 2 kronor. Anmälningar torde sändas till Sällskapet under adress Upplandsgatan 1, 3 tr. ö. g., Stockholm.

L I V

Tidevarvet

Till våra lösnumerköpare tjänst, från vilka vi ofta få mottaga förfrågningar om var Tidevarvet finns att köpa, följer härnadan en förteckning över de affärer i Stockholm, som föra Tidevarvet.

BLASIEHOLMEN.

Arsenalsgatan 1.

NORRMALM.

Centralstationen, bägge tidningskioskerna.

Vasagatan 12.

Upplandsgatan 2.

Upplandsgatan 10.

Upplandsgatan 50.

Birger Jarlsgränd 127.

Ingemarsgatan 6.

Sveavägen 80.

Kungstensgatan 56.

Sveavägen 80.

S: Eriksgatan 89.

S: Eriksgatan 104.

Karlbergsvägen 52.

Birgagatan 9.

Dalagatan 48.

Odengatan 72.

Odengatan 63.

Vanadsvägen 2.

Jarlogatan, kiosken.

Regeringsgatan 77.

Brunkebergstorg 7.

ÖSTERMALM.

Nybrogatan 7.

Avtillersgatan 51.

Skepparegatan 7.

Storgatan 48.

Karlavägen 78.

Hornblådgatan 20.

Valhallavägen 54.

Karlavägen 52—54.

Karlavägen 40.

KUNGS HOLMEN.

Fridensplan, kiosken.

Hantverkargatan 8.

Bergsgatan 25.

Kungsholmstorg 14.

Scheelegatan 17.

SÖDERMALM.

Slussplan 1—3.

S: Paulsgatan 6.

Mosebacketorg 16—18.

Götgatan 40.

Götgatan 97.

Folkungagatan 108.

Folkungagatan 76.

Nytorgsgatan 24.

Åsögatan 54.

Eristagatan 22.

Skånegatan 55.

Södermannagatan 38.

Hornsgatan 28.

Björngårdsgatan 8.

Hornsgatan 100.

Högåldsgatan 48.

Vollmar Yskullsgatan 10.

Långholmsgatan 22.

Tidevarvets prenumeranter ombeslutar att intressera sina vänner och bekanta för lösnumerköp och göra dem uppmärksamma på att tidningen kan erhållas i ovanstående affärer.

ETT utmärkt tillfälle kan förväras genom Eder obeslutshamhet. Skaffa Eder en ask Instantine (nervlugnande medel), en pastill eller två i det avgörande ögonblicket skänker Eder erforderligt tillförsikt. Instantine verkar genast, är välsmakande och kan intagas utan vatten, säljes å apotek.